

Plan for overgang barnehage/skole i Gjemnes kommune.

Planen er laga i henhold til Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver 2006, Kunnskapsløftet 2006, og *Fra eldst til yngst, samarbeid og sammenheng mellom barnehage og skole, veileder fra Kunnskapsdepartementet*, og er en del av kommunens satsing på livslang læring. Mål for planen er:

- ✚ Sikre best mulig helhet og sammenheng mellom barnehage og skole
- ✚ Sikre en trygg og god skolestart, til det beste for barnet
- ✚ Overføre informasjon om barnet utvikling, i samspill med og etter samtykke fra foreldra
- ✚ Gi foreldre/foresatte informasjon og kunnskap om skolen
- ✚ Øke kompetanse og samarbeid mellom pedagoger i barnehage og skole

Tidspunkt	Tiltak	Ansvar
August/september	Kartlegge tallet på neste års skolestartere i de ulike barnehagene. Barnehagen sender oversikta til de ulike skolene. Foreldremøte i barnehagen med informasjon om samarbeidet mellom barnehagen og skolen.	Styrer
September	Dialogmøte/ tilbakemelding til barnehagene om oppstarten på skolen.	Rektor
Innen november	Skolen får informasjon om barn som har vedtak om spesialpedagogisk hjelp, eller behov for ekstra hjelp og støtte. PPT kan kontaktes dersom det er behov.	Styrer
November	1. årstrinn på besøk til barnehagene etter avtale mellom barnehage og skole/SFO	Styrer/ Kontaktlærer
Januar	En barnehage inviterer de andre førskolegruppene i skolekretsen på besøk.	Styrer
Mars	En barnehage inviterer de andre førskolegruppene i skolekretsen på besøk.	Styrer
Februar/mars	Overgangssamtaler der det er behov for at PPT deltar.	Styrer
April	Førskolebarna besøker skolen/SFO, en økt i klasserommet de skal bruke er viktig.	Rektor
Mai	Informasjonsmøte for foreldre til barn som skal begynne på skolen til høsten. (Inviter foreldre til barn som ikke går i barnehage/evt har barnehageplass i en annen kommune.)	Rektor
Mai	En barnehage inviterer de andre førskolegruppene i skolekretsen på besøk.	Styrer
Mai	6. klasse, som skal være faddere til 1. klasse, besøker førskolebarna i barnehagen	Rektor
Uke 22/23	Overgangssamtale med foreldre, lærer og pedagogisk leder. Tema: Barnets utvikling, barnets sterke sider og overføring og gjennomgang av TRAS-skjema med mere. Husk samtykkeskjema.	Rektor
Slutten av mai/ begynnelsen av juni	3 førskoledager. Skolene organiserer dette slik: <u>Batnfjord:</u> 1. dag: Skolen har ansvar for planlegging og gjennomføring.	Rektor kaller inn til planleggings-

	2. dag: Barnehagene har ansvar for å planlegge tur/uteaktiviteter i nærmiljøet. 3. dag: Aktiviteter i gymsal og på skoleområdet, barnehagene og skolen planlegger i fellesskap. <u>Angvik:</u> Skolen har ansvar for planlegging og gjennomføring i samarbeid med barnehagene alle tre dagene.	møte.
Juni	En barnehage inviterer de andre førskolegruppene i skolekretsen på besøk.	Styrer

Kostnader til vikar og kjøring må regnes med for å få gjennomført disse tiltakene. Dersom det er barn i barnehagen som tilhører andre skolekretser enn nærskolen er det foreldrene sitt ansvar å følge opp overgangen mellom barnehage og skole.

Vi har tatt utgangspunkt i Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver, og Kunnskapsløftets kompetansemål for 2. årstrinn og satt opp en oversikt over sentrale punkt vi mener femåringen bør ha erfart før skolestart. I barnehagen skal de få kjennskap til de ulike erfaringene, mens de skal bruke tiden fram til slutten av 2. trinn med å lære det. Vi har valgt ut fagområdene "antall, rom og form" og "kommunikasjon, språk og tekst" som de mest sentrale fagområdene i overgangen mellom barnehage og skole.

I tillegg til disse målene er det viktig at barnet kjenner til og i størst mulig grad mester sosial kompetanse. Dette er også viktige elementer å ha med seg i dannelsesprosessen som barnet er en del av. Danning er en kontinuerlig prosess som varer hele livet, og går ut på å gjøre barna i stand til å fungere i samfunnet. I følge den nynorske ordboka er definisjonen på danning slik: " *høgverdig oppseding; (grad av) finleik og kultur i tenkje- og veremåte saman med gode kunnskarar*". Som en ser av denne definisjonen er det viktig med både kunnskap, gode verdier og gode holdninger i dannelsesprosessen.

FAGOMRÅDET ANTALL, ROM OG FORM – Femåringen bør erfare følgende:

Mål iht Rammeplanen kap. 3.7 og Kunnskapsløftets kompetansemål for 2. årstrinn		
Mål	Innholdet	Arbeidsmåter/ Forslag til metodiske opplegg
Matematiske begreper Kjenne og forstå førmatematiske begreper	Foran, bak, i midten, under, over, på, alle, noen, ingen, flere enn, færre enn, like mange, i dag, i morgen, i går, sirkel, firkant, trekant, først, sist, ned, opp, innenfor, utenfor, forlengs, baklengs, fram, tilbake, mange, få, stor, liten, tung, lett osv.	Fysisk aktivitet og turer. Bøker og fortellinger. Samle, sortere, ordne og sammenligne. Gjøre ting i rekkefølge og lage grupperinger/klassifisering Bruke digitale verktøy som kamera og data/dataspill Rollelek,(f.eks leke butikk og lage og bruke penger)

		Lage søylediagram over f.eks antall og ulike målinger.
Form og mønster Gjenkjenne og benevne ulike former, sirkel, trekant og firkant. Erfare ulike typer størrelser, former og mål.	Erfare, utforske og leke med former og mønster. Gi barna impulser og design ved å utforske, oppdage og skape ulike former og mønster. Sortere og sammenligne.	Eksperimentere og lage forskjellige figurer, former og mønster, bruke ulike formingsmateriell som f.eks leire, kitt sand, papir m.m. Undersøke forskjellige former, figurer og mønster slik vi møter de i omgivelsene, trafikkskilt, vinduer, dører, brostein, takstein, gjerder m m Bruke kamera og ta bilder av former og mønster og studere dem.
Tall og telling Kunne telle, leke og utforske med tall	Leke med tallsymbol og kunne gjenkjenne noen. Lære tallreglen opp til 10.	Telle i hverdagslige aktiviteter som baking, matlaging, i butikken, borddekking osv. Telle ulike konkreter og mennesker Sanger, rim og regler Bevegelsesleiker Bevisst bruk av matematiske begreper i dagligtale Spill og puslespill Tellemateriell Kalender og dato
Rom og posisjon Erfare plassering og orientering, og på den måten utvikle sine evner til lokalisering.	Vite hva som er først, sist, midt i mellom, over og under osv. Kjennskap til ukedager, måneder og årstider. I lek og hverdagsaktiviteter få erfaringer med ulike typer mål, målenheter og måleredskaper	Orienteringsleker, bildeorientering og nærkart. Stimulere barna til å undre seg over avstander, vekt, volum og tid Kalender og ukedagene Årstidene

FAGOMRÅDET KOMMUNIKASJON, SPRÅK OG TEKST – Femåringen bør erfare følgende:

Mål iht Rammeplanen kap. 3.1 og Kunnskapsløftets kompetansemål for 2. årstrinn		
Mål	Innholdet	Arbeidsmåter/ Forslag til metodiske opplegg
Kunne lytte, observere og gi respons i gjensidig samhandling med barn og voksne		Dele barna i mindre grupper, slik at alle blir sett og hørt. Bruke talekor De voksne må være aktivt lyttende til det barnet sier. Barn og voksne må stille spørsmål til

		<p>det som blir sagt, og gi barna gode forklaringer på det de spør om.</p> <p>Voksne må være bevisst sin forbildefunksjon for hvordan en lytter, gir konstruktiv respons og bruker kroppsspråk, talespråk og tekst.</p>
<p>Videreutvikle sin begrepsforståelse og bruke et variert ordforråd</p> <p>Få erfaring og et positivt forhold til tekst og bilde.</p>	<p>La barna få kjennskap til et rikholdig utvalg begreper om dyr, klær, kroppen, mat, møbler, preposisjoner, farger, spørreord med mer.</p> <p>Benytte bilder som utgangspunkt for samtaler/undring/refleksjon. Snakke om innholdet i det man leser.</p> <p>Uttrykke egne opplevelser fra tekster i tegninger, bilder, musikk og bevegelser</p>	<p>Snakkepakken</p> <p>Språksprell</p> <p>Magne Nyborgs metodiske opplegg</p> <p>Høytlesing</p> <p>Billedbøker, billedlotto, bevegelsessanger, Kims lek, egne erfaringer med konkrete (førstehåndserfaringer), rolleleik</p> <p>Litteraturen som tilbys må være variert og rikholdig, og være tilgjengelig for barna.</p> <p>Tekster fra ulike kulturer, norsk kultur og historie, eventyr, sagn, nyere barnelitteratur osv.</p>
<p>Bruke språket for å uttrykke følelser, ønsker og erfaringer</p> <p>Bruke språket til å løse konflikter</p>	<p>De voksne skal hjelpe barna å sette ord på ulike følelser hos seg selv og andre.</p>	<p>Bruke reelle situasjoner til å veilede barnet til å sette ord på hvilke følelser som oppleves og hva barnet ønsker for seg selv og andre.</p> <p>Trene opp barnas evne til empati og medfølelse gjennom samtale og veiledning i ulike situasjoner.</p>
<p>Kunne formidle noe i gruppe/ være i fokus</p>	<p>La barna få mulighet til å være i fokus og fortelle noe i en gruppe.</p>	<p>La barna fortelle egne historier.</p> <p>La barna gjenfortelle.</p> <p>La barna få forklare og fortelle ferdig.</p> <p>Fortelle fra egne tegninger.</p> <p>Bruke drama/rollespill.</p> <p>Voksne må jobbe for å fremme tillit mellom barn/barn og barn/voksne slik at barn føler glede ved å kommunisere og trygghet til å benytte ulike språk og tekstformer i hverdagen.</p>
<p>Lytte til lyder og rytme i språket og bli fortrolig med symboler som tallsiffer og bokstaver</p>	<p>La skriftspråket være synlig i barnehagen, både tall og bokstaver.</p> <p>Lære å skrive navnet sitt</p>	<p>Rim, regler og ellinger.</p> <p>La barnet få erfaringer med leseretning og skriftretning.</p> <p>Legge til rette for skriftskaping, skrive ned barnas historier.</p> <p>Lese skilt, vareemballasje, boktitler og lignende.</p> <p>Lekebokstaver/tall tilgjengelig i ulike materialer.</p> <p>La barnet erfare og hente informasjon fra oppslagsverk som faktabøker, internett og lignende.</p>
<p>Bli kjent med sanger, bilder, bøker og media</p>	<p>Se øvrige punkter for innhold og metoder.</p>	

Oppmuntre barn med to- eller flerspråklig bakgrunn å være språklig aktive.

SOSIAL KOMPETANSE HOS 6-ÅRINGENE – HVA ER VIKTIG Å ØVE PÅ, OG KUNNE MESTRE I FORBINDELSE MED SKOLESTART:

Samarbeid	Selvhevdelse	Selvkontroll
<p>Dele Hjelpe Følge regler og beskjeder Rekke opp hånden når du har noe du vil si. Kunne ta imot fellesbeskjeder, forutsatt at det blir gitt en beskjed om gangen. Endre aktivitet i klasserommet uten å forstyrre andre. Ignorere andre sine forstyrrelser. Passe på sine egne ting. Være positiv overfor andre, både barn og voksne.</p>	<p>Be om informasjon Presentere seg selv Si meningen sin Reagere selvstendig på andre sine handlemåter Motstå press Våge å ta ordet i gruppesamlinger. Våge å ta ordet på eget initiativ. Gjøre som en blir bedt om selv om andre ikke gjør det. Spørre om å få være med i leken. Ta kontakt med en voksen dersom noen plager eller mobber. Invitere andre med inn i leiken. Si noe fint til andre. Snakke positivt om deg selv. Presentere deg for andre</p>	<p>Vente på tur Inngå kompromiss Kontroll over følelser Selvstendig reaksjon Vente på tur uten å oppføre seg uakseptabelt. Impulskontroll Velge gode løsninger når du blir sint. Akseptere at andre er annerledes. Vente på tur når andre barn eller voksne snakker. Kunne avbryte høflig dersom nødvendig. Samarbeide uten å dominere. Reagere selvstendig på mobbing.</p>

Empati	Selvstendighet
<p>Se ting fra andre sitt synspunkt. Ha respekt for andres synspunkt. Vite forskjell på de ulike følelsene vi har. Høre etter på det andre har å fortelle. "Gjør mot andre som du vil at de skal gjøre mot deg". Holde avtaler Vise at du setter på at noen gjør eller sier noe fint til deg. Vise at du bryr deg når noen er lei seg. Sette pris på at andre lykkes.</p>	<p>Ha kontroll på personlig hygiene som: <ul style="list-style-type: none"> ✚ Gå på toalettet på egenhånd. ✚ Vaske hender etter toalettbesøk. ✚ Vaske hender før måltid. Mestre å kle av og på seg selv. Velge ytterklær i henhold til været. Holde orden på egne klær og garderobeplassen sin. Kunne skrive navnet sitt.</p>

FØRSKOLEGRUPPENE I BATNFJORD SKOLEKRETS MØTES ETTER DENNE PLANEN:

Astaddalen barnehage inviterer de andre i januar.

Bergsøy barnehage inviterer de andre i mars.

Solsida barnehage inviterer de andre i mai.

Lykkeliten barnehage inviterer de andre i juni.

Denne rekkefølgen kan rullere, styrerne avtaler hver høst rekkefølgen.

FØRSKOLEGRUPPA I ANGVIK BARNEHAGE OG ANGVIK SKULE

Styrer og rektor avtaler besøkene slik det passer for dem.

Planen er laga av ei arbeidsgruppe bestående av:

Lene Holten, styrer i Solsida barnehage

Gro Monika Gjermundnes, styrer i Angvik barnehage

Britt Karin Flemmen Vaagbø, Undervisningsinspektør på Batnfjord skule

Olaug Fiske, lærer på Angvik skule.